

PRVÉ ZASADNUTIE

TEMATICKÉHO VÝBORU Č. 5 RADY PRE TVORBU NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO PROGRAMU SR 2022-2030

22. JANUÁR 2021

MIESTO A ČAS ZASADNUTIA: Platforma ZOOM, 8:30-12:00

PRÍTOMNÍ:

Členovia tematického výboru podľa prezencie ZOOM

Jaroslav Šálka, Augustín Chovaňák, Martin Mesároš, Maroš Sajdák, Zuzana Sarvašová, Ján Merganič, Igor Patráš(za Karola Vinša), Milan Ovseník, Miroslav Kovalčík, Katarína Mikulová, Martina Štěrbová, Peter Maňka, Miroslav Jurčo, Luděk Heral, Jozef Jurkemík

Facilitátor - Peter Guštafík

Zapisovateľka - Anna Zemanová

CIELE ZASADNUTIA:

- **Prediskutovanie pripomienok k vstupnej správe a návrhov na ďalšiu prácu s nimi (v prípade, ak je to relevantné, ďalej s nimi pracovať)**
- **Prediskutovanie návrhov strategických cieľov a priorit v téme/oblasti tematického výboru pripravených pracovnou skupinou. Prípadne prediskutovanie návrhov alternatív strategických cieľov členmi výboru.**

ĎALŠIE KROKY

- **Overený zápis dostanú členovia výboru do 4. februára 2021**
- **2. zasadnutie výboru Lesy a verejná politika bude v 2. polovici februára**
- **Vychádzajúc aj z dnešných návrhov pracovná skupina pripraví na ďalšie zasadnutie výboru návrh opatrení/spôsobov realizácie dohodnutých stratégií**
- **Mapujeme zainteresovaných aktérov/stakeholderov, ktorí zatiaľ chýbajú pri tvorbe NLP - ak máte typy, prosím, napíšte nám (zemanh@pdcs.sk), koho je ešte potrebné osloviť / dajte nám vedieť a my vám zatelefonujeme**

HLAVNÉ NÁVRHY, KTORÉ ZAZNELI POČAS STRETNUTIA:

- **V úvode stretnutia účastníci súhlasili s nahrávaním priebehu stretnutia, ale výlučne na účely spracovania tohto zápisu.**

Koordinátor tematického výboru Lesy a verejná politika Jaroslav Šálka zosumarizoval pripomienky k vstupnej správe týkajúce sa témy výboru, ich vyhodnotenie s návrhom ďalšieho postupu (Príloha č. 1: Sumarizačná prezentácia). Kompletnú tabuľku s pripomienkami a ich vyhodnotením účastníci dostali e-mailovo pred stretnutím.

Po sumarizácii pripomienok koordinátor tematického výboru **Jaroslav Šálka** v prezentácii (príloha 2) predstavil **návrh 3 strategických cieľov a spôsobov ich dosahovania**.

Následná diskusia rozvíjala a dopĺňala navrhnuté ciele.

V rámci vyjasňujúcej diskusie zazneli tieto pripomienky, návrhy a konštatovania:

Prvá pripomienka sa týkala názvov cieľa 2. a 3. Cieľ 2. hovorí o tom, čo očakáva verejnosť, akú službu. Z pohľadu obhospodarovateľa lesa si je potrebné uvedomiť, že v trhovom hospodárstve vzťahy nemôžu fungovať inak ako na ekonomickom princípe. To znamená, že za službu musí mať obhospodarovateľ priamo alebo nepriamo zaplatené. Čiže za to, že koná dobrovoľne, cielene, dlhodobo a trvalo, musí byť zaplatené.

Cieľ 3. sa stal použitím termínu **veľkoplošné disturbancie** veľmi zúženým, preto by bolo vhodnejšie použiť ekonomické dopady krízy ako v prípade mimoriadnych situácií. Ide o to, aby aj v čase krízy bolo zabezpečené obhospodarovanie lesa. V blízkej dobe sa to bude s veľkou pravdepodobnosťou týkať malých subjektov, ktoré pre chýbajúci podporný mechanizmus situáciu nezvládnu. Veľkoplošné disturbancie sú napríklad v poslednom čase tri roky sucha. Významne sa to dotklo iných krajín, ale cez európsky trh, napriek tomu, že na Slovensku nie sú prílišné veľkoplošné disturbancie, máme veľké ekonomické problémy, lebo sme v európskom spoločnom voľnom trhovom priestore.

Bola vyslovená otázka, či tento výbor má kompetencie pre riešenie čiastkových problémov, ktoré sú v kompetencii ostatných výborov. Ostatné výbory by mali riešiť technické a ekonomické faktory a Výbor č. 5. by mal riešiť nadstavbu – zaujať zásadný postoja vypracovať návrhy na zmenu legislatívy a komunikáciu návrhov ostatných výborov smerom ku štátnym a zákonodarným inštitúciám ako aj komunikáciu s verejnosťou.

V pripomienke zaznelo, že sa opodstatnene hovorí o refundáciách iných služieb z pohľadu lesa. Nemôžeme postaviť NLP tak, že príjmy sú prevažne z predaja dreva a štát z týchto príjmov ešte vyberá dodatočné zdanenie. Na druhej strane nemôžeme postaviť celý NLP do pozície, že budú príjmy na obhospodarovanie lesov prevažne z iných zdrojov ako z hospodárskeho využívania lesov, vrátane predaja dreva. To znamená že národné bohatstvo, ktoré máme v podobe trvalo obnoviteľnej suroviny by sme mali využívať na to, že získavame zdroje, ktoré budú čiastočne prispievať na trvalú udržateľnosť hospodárenia v lesoch ako aj na iné funkcie lesa, ktoré sú netrhového charakteru. V každom prípade je potrebné diverzifikovať príjmy lesníckych subjektov, aby neboli výlučne z predaja dreva. Mali by sme mať ambíciu pokúsiť sa kvantifikovať vhodné percentuálne nastavenie. Kým doteraz to bolo viac ako 90% z predaja dreva, tak treba stanoviť, že to bude do budúcnosti napríklad 60% a zvyšok bude nutný príspevok na plnenie netrhových funkcií lesa.

Ďalší diskutujúci pripomenul, že z oblastí vypadla podpora agrolesníckych podnikov z verejných zdrojov. Aj správa EÚ hovorí o agrolesníctve ako o významnom podniku do budúcnosti. Práve v agrolesníctve sa spája rôznorodosť politík - prepojenie, aj diverzifikácia príjmu. Takže je tu otázka či nedať podporu agrolesníckych subjektov do cieľov v tomto výbore. Na Slovensku je veľa hospodárov, ktorí vlastnia aj lesnícku aj poľnohospodársku pôdu a prepájanie by bolo zaujímavé.

Bola pomenovaná potreba chápať lesníctvo širšie, nad rámec lesníckych systémov podľa príkladu iných krajín EÚ. Tu môžu zohrať úlohu tzv. biele plochy ako prepojenia na poľnohospodárstvo.

Bolo pripomenuté, že pokiaľ ide o technické zavádzanie podpory agrosystémov, tak táto problematika patrí to do TV 1. Jednotlivé TV budú navrhovať finančné podpory pre rôzne oblasti a činnosti. TV 5 má mať prierezový cieľ, pozrieť sa na aspekt verejného záujmu pre technické otázky rozpracované v iných TV. Ako príklad verejného záujmu bola uvedená situácia, keď farmár dostáva podporu za udržiavanie krajiny, nie za produkciu.

Bolo pomenované, že tento výbor by mal robiť sumár opatrení do verejnej politiky. Pôjde nielen o ekonomické, ale aj regulačné, informačné aspekty, či vzdelávanie.

Bola vyslovená obava, aby sa agrolesnícka podpora, podpora vidieka a podpora krajiny nestratila medzi výbormi ako aj obava týkajúca sa kompenzácie lesníckeho procesu, jeho porovnávaní s agrozozortom. Je potrebné sa zamyslieť, či dotácie sú udržateľné, alebo či systém znehodnocujú. Na Slovensku sú v poľnohospodárstve škodlivé, naopak v Rakúsku sú s dobrým nastavením v poriadku. Je tu vážna obava, aby dotácie nedehonestovali základný princíp, a to že ide o tvorbu hodnôt. A táto tvorba jediná môže viesť k trvalej udržateľnosti. Samozrejme kompenzácia za škody je potrebná.

V diskusii zaznelo potreba nastaviť vyvážený stav medzi ťažbou dreva a bez zásahovým hospodárením. V období dekády, na ktorú nastavujeme program, by malo byť zafinancované, kam sa chceme posunúť, nielen verbálne, ale mať ambíciu tento pomer kvantifikovať. Nastaviť správny pomer, ktorý by znamenal, že financovanie a príjmy lesného hospodárstva budú pozostávať z dvoch častí.

Bol vyslovený názor, že v oblasti dotácií je medzi poľnohospodárstvom a lesníctvom rozdiel. Závisí od národného nastavenia. Momentálne sa nastavuje nová poľnohospodárska politika a do procesu sa treba zapájať za LH, aj do nastavovania procesov dotácií. MŽP sa snaží škodlivé dotácie proti ŽP zrušiť, aby boli z poľnohospodárskej politiky vypustené, a aby sa jednotlivé politiky vzájomne dopĺňali.

V prípade 2. cieľa hovoríme o hospodárskom využívaní lesa, ale je potrebné si uvedomiť, že bez zásahové hospodárenie tvorí ochranu biodiverzity, ale aj množstvo ďalších ekosystémových služieb, napríklad dostatok a kvalitu vody, aj rekreačné funkcie. Ekosystémové služby sú diverzifikovanejšie, ako len ochrana biodiverzity alebo ochrana prírody. Hovoríme aj o produkčnej funkcii. Lesníctvo je potrebné nastaviť multifunkčne. Do LH patrí aj bez zásahové hospodárenie.

Bol daný návrh na preformulovanie / upravenie názvov v cieľoch 2. a 3.. Z hľadiska obsahu diskutujúci nemali pripomienky. Pokiaľ ide o názvy navrhované v dotáciách, ale o tom, že ide o úhradu služby. Pokiaľ je vo verejnom záujme krásny les, je potrebné dostať náhradu za službu, za vyššie náklady, napríklad za pestovanie mozaikového lesa.

V reakcii na škodlivosť, či neškodlivosť dotácií bol pripomenutý štátny fond zveľadňovania lesa. Jednalo sa o selektívny typ dotácií, ale nie plošný. Činnosti vykonávané v súlade so zákonom, kvalitnejšie, nadštandardné boli ohodnotené. Teraz sú dotácie obmedzené na 2-3

mil., hlavne pre subjekty, ktoré sa o les kvalitne starali. Obhospodarovateľ lesa je obmedzovaný zákonom, jeho vlastnícke právo však môže byť obmedzené len vo verejnom záujme. Dotácie by mali byť naviazané na PBH, prípadne bez zásah. Často sa stáva, že napriek schválenému PSL, musí obhospodarovateľ v čase realizácie napriek tomu bojovať s ďalšími dodatočnými prekážkami a obmedzeniami zo strany štátneho dozoru. PSL by mal byť záväzným. Upraviť režim vyhodnotenia PSL, aby platil dlhodobo.

Písomne boli cez čer predložené tieto pripomienky a informácie:

Zasadnutie Európskej rady (10. a 11. decembra 2020)-EUCO 22/20 časť III. ZMENA KLÍMY bod 14. EÚ bude plniť uvedený cieľ spoločne a čo najefektívnejšie z hľadiska nákladov. Na tomto úsilí sa budú podieľať všetky členské štáty, pričom sa zohľadnia aspekty spravodlivosti a solidarity a na nikoho sa nezabudne. Pri dosahovaní nového cieľa do roku 2030 je potrebné zachovať konkurencieschopnosť EÚ a zohľadniť rôzne východiskové pozície členských štátov, ich špecifickú vnútroštátnu situáciu a potenciál na znižovanie emisií, čo sa týka aj ostrovných členských štátov a ostrovov, ako aj vynaložené úsilie. Európska rada uznáva, že je potrebné zaistiť prepojenia a energetickú bezpečnosť pre všetky členské štáty a energiu za ceny dostupné pre domácnosti a podniky, ako aj rešpektovať právo členských štátov rozhodovať o vlastnom energetickom mixe a zvoliť si najvhodnejšie technológie na spoločné dosiahnutie cieľa v oblasti klímy do roku 2030 vrátane prechodných technológií, ako je napríklad plyn.

17. Európska rada vyzýva Komisiu, aby posúdila, ako môžu k cieľu do roku 2030 čo najlepšie prispieť všetky hospodárske odvetvia, a aby predložila potrebné návrhy spolu s hĺbkovým preskúmaním environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho vplyvu na úrovni členských štátov, pričom zohľadní národné energetické a klimatické plány a preskúma existujúcu flexibilitu.

Komisia sa vyzýva, aby s ohľadom na zásady stanovené v bode 14 zvažila najmä:

- *preskúmanie možností posilnenia systému ETS, najmä politik stanovovania cien uhlíka, pri zachovaní jeho integrity a pri zohľadnení potreby riešiť distribučné problémy a energetickú chudobu.*
- *rozptýlenie obáv vznesených v súvislosti s rozdelením úsilia, spravodlivosťou a nákladovou efektívnosťou, lesným hospodárstvom a využívaním pôdy, ako aj zvyšujúcimi sa emisiami a znižujúcimi sa záchytmami z týchto odvetví v dôsledku nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.*

Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov na celom svete a v EÚ

- *Koncept trvalo udržateľného lesného hospodárstva (SFM) je ústredným bodom Agendy OSN pre trvalo udržateľný rozvoj do roku 2030.*

Návrhy a pripomienky z diskusie k jednotlivým navrhnutým cieľom:

- 1. Inovácia programu starostlivosti o les smerom k dobrému spravovaniu a participatívne zabezpečovaniu ekosystémových služieb lesa**

Program starostlivosti o les (PSoL) je kľúčovým nástrojom lesníckej politiky. PSoL sú ale zatiaľ viac lesníckym technickým riešením zabezpečenia trvalo-udržateľného rozvoja lesov a ekosystémových služieb lesa bez toho, aby sme poznali a zohľadňovali dopyt zo strany rôznych skupín v spoločnosti. PSoL by mal viac akcentovať niektoré nové požiadavky ako napr. klimatická zmena alebo prírode blízke hospodárenie v lesoch. Okrem toho by mali byť posilnené mechanizmy lesníckeho spravovania, ktoré by zabezpečili lepšiu účinnosť, legitimitu, transparentnosť, atď., tohto centrálného nástroja lesníckej politiky. V neposlednom rade je pre lepšie fungovanie PSoL veľmi dôležité zlepšenie vzťahov k iným nástrojom lesníckej politiky ako je odborný lesný hospodár, verejné financovanie PSoL, finančné podpory, platby za ekosystémové služby lesa atď.

Opatrenia

- Uskutočniť analýzu účinnosti PSoL v nástrojovom mixe a analyzovať predpoklady na zlepšenie spravovania v rámci využívania PSoL.
- Vytvoriť dlhodobé a konzistentné mechanizmy dobrého spravovania pri implementácii PSoL.
- Vypracovať legislatívne zámery na zabezpečenie dobrého spravovania v programoch starostlivosti o les.
- Vykonať pilotné testovanie inovovaných mechanizmov participatívneho programu starostlivosti o les.
- Podporiť implementáciu inovovaných mechanizmov participatívneho programu starostlivosti o les.

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 1.:

Bolo navrhnuté doplniť v treťom riadku na koniec vety za slovo spoločnosti - na lesné hospodárstvo, od ktorých sa bude odvíjať ďalšia procesná činnosť v lesníctve. Zdôvodnené to bolo potrebou, že po schválení PSoL sa MVO odvolajú a trvajú na posúdení EIA. To znamená "zamrznutie" plánu a celý proces schvaľovania ide nanovo.

Pokiaľ hovoríme, že chceme mať les, ktorý plní multifunkčné funkcie, a hovoríme o PSoL ako o nástroji politiky, tak aj PSoL musí mať multifunkčný charakter. Mali by sme doň zapracovať všetky požiadavky, ktorými by sa mali zabezpečiť multisystémové služby. Po schválení by sa v priebehu 10 rokov nemalo doň zásadným spôsobom vstupovať a meniť navrhnuté opatrenia.

Je legitímna požiadavka, aby PSoL boli stabilné. Máme prijatú envirostratégiu, a do roku 2024 plánujeme prijať zonáciu národných parkov a všetkých chránených území do roku 2030 v závislosti od envirostratégie. Aj keby sme veľmi chceli, tak minimálne do uzavretia týchto dokumentov PSoL nebudú stabilné. Sú rozbehnuté procesy, ktoré vyplývajú z iných strategických dokumentov. Požiadavka stability je legitímna, otázkou je, ako sa to dnes dá urobiť.

EIA hodnotí negatívne vplyvy činností na ŽP. V predbežnom skríningu by mali vplyvy identifikovať. Následne by malo dôjsť k dohode s ochranou prírody na použitie jemnejších spôsobov hospodárenia. V takomto prípade to do procesu EIA ísť nemusí, nakoľko bude dohoda, ako negatívne vplyvy zmierniť.

V ďalšej pripomienke zaznelo, že požiadavky ochrany prírody sa často menia, nielen v priebehu mesiacov, ale často aj v priebehu dní. Konanie pri PSoL trvá iba 11 mesiacov, v stave, v akom je to teraz je nereálne zapracovať takto prichádzajúce požiadavky. Skôr, či neskôr bude potrebné prepracovať celú hospodársku úpravu lesov vzhľadom na to, že sa tlačí na prírode blízke obhospodarovanie lesov. Súčasnú normu sú nastavené pre lesy vekových tried a preto bude veľmi ťažké hospodáriť prírode blízkym spôsobom pri súčasnom nastavení PSoL. Navyše je tu personálne poddimenzovanie sektoru, prebiehajúce pozemkové úpravy v katastrálnych územiach, stále pribúdajú noví užívatelia územia. Ak to chceme zmeniť, budú musieť ísť do hospodárskej úpravy lesa úplne iné peniaze a bude musieť byť inak personálne nastavená.

Bolo pripomenuté, že v medziobdobiach medzi dvoma PSoL je dnes bežnou praxou, že nemáme platné PSoL. Bolo by vhodné sa pozrieť na to, či aj pre drobných obhospodarovateľov sú nevyhnutné také náročné, finančne i administratívne, PSoL. Často v konečnom dôsledku ani neplatia. V tejto súvislosti bol spomenutý fínsky model bez bližšieho upresnenia.

V dobre vedenom participatívnom procese prípravy PSoL je potrebné aktivistov zapojiť od začiatku, v čase po spracovaní správy o doterajšom hospodárení, v čase keď sa určujú zásady na vyhotovenie nového PSoL. Pri schválení PSoL vstupovať doň požiadavkami je neskoro. Takýto postup by mal zvýšiť právnu istotu.

Diskutujúci apelovali na urýchlenie procesu zonácie aj z pohľadu NLP. Uzatvorenie zonácií určite prispeje k zvýšeniu právnej istoty. Proces zonácie je veľmi komplikovaný, je tam množstvo rôznych hráčov, rôznych požiadaviek. Je možné, že ani vytýčené termíny nebudú dodržané.

Písomne počas diskusie bol jedným z účastníkov uvedený príklad, ktorý ilustruje potrebu prehodnotiť územia: V CHKO Kysuce - jeden porast je v 1. stupni a druhý v 2. CHKO Kysuce vyhlásilo ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky v roku 1988 - pre ich osídlenie a kopaničiarske OBHOSPODAROVANIE - a v súčasnosti chcete preferovať len "ochranu prírody" a mozaikový les... atď. CHKO 1,5 roka nič nedala a 23.12.2020 - 8 dní pred ukončením PSoL 2011-2020 dala zásadné pripomienky.

2. Zavedenie mechanizmov platieb za ekosystémové služby lesa

Lesné hospodárstvo v SR je v princípe nastavené tak, že riadne obhospodarovanie lesa (pestovanie, meliorácie, atď.) zabezpečí produkciu drevnej hmoty a v závese všetky ostatné ekosystémové služby lesa. Spoločenské požiadavky v súčasnosti na plnenie netrhových ekosystémových služieb lesa idú ďaleko za toto chápanie v LH. Ako riešenie tohto problému bolo identifikované v celosvetovom meradle zavedenie mechanizmov platieb za ekosystémové služby lesov, ktoré by vyhovelo požiadavkám spoločnosti na zvýšenie produkcie netrhových ekosystémových služieb lesa a motivovalo obhospodarovateľov lesa. V SR boli identifikované ekonomické nástroje na podporu ekosystémových služieb lesa, ktoré však majú viac charakter verejných finančných podpôr. Zavedenie efektívnejších a účinnejších verejných, súkromných a verejno-súkromných

mechanizmov platieb za ekosystémové služby lesa by posilnilo plnenie cieľov lesného hospodárstva a predovšetkým pomohlo k riešeniu spoločenských konfliktov pri využívaní ekosystémových služieb lesa.

Opatrenia:

- Uskutočniť analýzu spoločenských požiadaviek na netrhové ES.
- Uskutočniť analýzu existujúcich ekonomických nástrojov na zabezpečenie netrhové ES a vytvoriť nové efektívne nástroje na ich zabezpečenie.
- Konfrontovať ich so súčasnou kategorizáciou a funkčnou typizáciou lesov a vytvoriť predpoklady na artikuláciu spoločenských požiadaviek na plnenie netrhových ES lesov.
- Vytvoriť dlhodobé a konzistentné komunikačné mechanizmy o význame platieb za netrhové ES so zainteresovanými spoločenskými skupinami.
- Vypracovať legislatívne zámery na zabezpečenie využívania mechanizmov platieb za ekosystémové služby lesa.
- Vykonať pilotné testovanie mechanizmov na zabezpečenie ekosystémových služieb lesa
- Podporiť implementáciu mechanizmov platieb za ekosystémové služby lesa.

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 2.:

Bol vyjadrený súhlas s názvom cieľa s komentárom, že mechanizmus fungoval, teraz je obmedzený. Dôležité je pomenovať, za čo obhospodarovateľ dostáva platby. Bol pripomenutý príklad fungovania za štátneho fondu zveľaďovania lesa, keď v prípade že boli nadštandardné služby v súlade s legislatívou, subjekt dostával dotáciu.

Bolo navrhnuté nahradiť v texte spojenie "v závese" spojením "v súvislosti".

Bolo navrhnuté doplniť, že cieľom realizácie opatrenia je, aby funkcie boli rovnocenné. Viedlo by to k diverzifikácii financovania lesného hospodárstva. Išlo by o posun v prioritách od produkčnej k ďalším. Lesné hospodárstvo je multifunkčné, aj lesy sú multifunkčné a nie je možné hovoriť len o jednej funkcii. Prvá veta hovorí o tom, ako je dnes nastavené hospodárstvo. **Cieľ by mal byť opakom zadefinovanej prvej vety.**

Je potrebné dosiahnuť, aby úhrada spoločenských a ekologických funkcií lesov bola stálou súčasťou / kapitolou štátneho rozpočtu, aby to bola pravidelná, nie sporadická súčasť rozpočtu.

Zaznela pripomienka, že v súčasnosti je drevoprodukčná funkcia jedinou, ktorá prináša peniaze. Nie je možné očakávať, že len z nich sa budú financovať iné funkcie, ako rekreácia či udržiavanie ciest, ktoré používa niekto iný. Malo by ísť o opakujúcu sa pravidelnú platbu s úpravou výšky, aby sa z dreva nemuseli platiť iné funkcie. Podľa dnešného nastavenia z lesa nie sú príjmy, tie sú len z predaja dreva.

Na druhej strane bol vyslovený názor, že napojenie na štátny rozpočet v tomto prípade nie je funkčné. Bolo by vhodné vytvorenie fondu, napríklad z predaja povoleniek na emisie.

Producenti by mali prispievať obhospodarovateľom za to, že pomáhajú viazať uhlík v lesoch. Rovnako by to malo platiť na vodu a podobne.

3. Zavedenie mechanizmov zmierňovania ekonomických dopadov veľkoplošných disturbancií pre obhospodarovateľov lesa

Zvyšovanie rozsahu a objemu prírodných katastrof predovšetkým vplyvom zmeny klímy znižujú ekonomickú výkonnosť lesných podnikov z dlhodobého hľadiska a zvyšujú riziko hospodárenia na lesnej pôde. Negatívne vplyvy sa prejavujú na zvyšovaní nákladov na činnosť LH, v znižovaní speňaženia predovšetkým ihličnatého dreva a z dlhodobého hľadiska v znižovaní hodnoty lesnej pôdy a porastov. Tieto tendencie sú zosilňované dominantnými pozíciami štátnych podnikov na trhoch s lesníckymi službami a na trhoch s drevom, ktoré existujúce nerovnováhy prehlbujú. Okrem toho sú na týchto trhoch nerovnováhy zosilňované politickým vplyvom na ceny lesníckych služieb alebo dreva a tlakom na odvody zo zisku zo strany správcov a majiteľov lesných podnikov. Nekompenzovanie strát na majetku z dôvodu prírodných katastrof môže z dlhodobého hľadiska viesť k zníženiu schopnosti zabezpečiť dlhodobú ekonomickú, ale aj ekologickú a sociálnu udržateľnosť lesných majetkov, ktoré sú dokumentovateľné stratami z majetku a neschopnosťou prirodzenej reprodukcie na lesných majetkoch.

Opatrenia:

- Uskutočniť analýzu dopadov prírodných katastrof na lesné majetky.
- Uskutočniť analýzu účinnosti existujúcich ekonomických nástrojov na zabezpečenie trvalej udržateľnosti lesných podnikov postihnutých kalamiťami.
- Navrhnuť mechanizmy na odstraňovanie škôd spôsobených prírodnými katastrofami (vietor, sucho, námraza, zosuvy) a obnovu poškodených lesných ekosystémov a súvisiacej infraštruktúry (lesná cestná sieť, rekreačná infraštruktúra).
- Vypracovať legislatívne zámery mechanizmov na odstraňovanie následkov prírodných katastrof na lesné majetky.
- Vykonať pilotné testovanie mechanizmov na odstraňovanie následkov prírodných katastrof na lesné majetky.
- Podporiť implementáciu mechanizmov na odstraňovanie následkov prírodných katastrof na lesné majetky.

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 3.:

V nadväznosti na diskusiu v úvode diskusie bola vznesená pripomienka, že veľkoplošné disturbancie evokujú veľké katastrofy, ale aj problém s drevom na trhu môže znamenať pre obhospodarovateľa ekonomicky vážne dopady. Môže ísť o rôzne krízové situácie.

Medzi diskutujúcimi sa ustálila zhoda na zmene v názve cieľa z veľkoplošných disturbancií na "mimoriadne krízové situácie".

Nastala dohoda na vypustení červeného textu a zostať pri formulácii:

Zvyšovanie rozsahu a objemu prírodných katastrof predovšetkým vplyvom zmeny klímy znižujú ekonomickú výkonnosť lesných podnikov z dlhodobého hľadiska a zvyšujú riziko hospodárenia na lesnej pôde. Negatívne vplyvy sa prejavujú na zvyšovaní nákladov na činnosť LH, v znižovaní speňaženia predovšetkým ihličnatého dreva a z dlhodobého hľadiska v znižovaní hodnoty lesnej pôdy a porastov. Nekompenzovanie strát na majetku z dôvodu prírodných katastrof môže z dlhodobého hľadiska viesť k zníženiu schopnosti zabezpečiť dlhodobú ekonomickú, ale aj ekologickú a sociálnu udržateľnosť lesných majetkov, ktoré sú dokumentovateľné stratami z majetku a neschopnosťou prirodzenej reprodukcie na lesných majetkoch.

Bol daný návrh na zriadenie fondu solidarity pre zdravé lesy, ktorý by bol verejno-súkromný. Išlo by o niečo podobné, ako bol v minulosti fond zveľaďovania lesa, ktorý bol štátny. Poskytovateľmi príspevkov by bol aj lesnícky a drevársky sektor, ktorý by dokázal účinne pomáhať v krízových situáciách, hlavne na plochy lesa, ktoré sú postihnuté kalamitami. Dôvodom, prečo nepoužiť pojem VD je, že napríklad v situáciách, keď lokálna povodeň strhne kus cesty, ktorá sprístupňuje nielen pozemok, na ktorom sa nachádza, ale zneprístupní aj pozemky ďalších subjektov. Malý subjekt nemá dostatok zdrojov na okamžitú sanáciu. Tu by nastupoval fond solidarity podľa pravidiel odvíjajúcich sa napríklad od veľkosti výmery.

Ďalší návrh v diskusii sa venoval možnosti využitia daňových nástrojov na podporu obhospodarovateľov v prípade krízových situácií. Ako príklad bola použitá situácia následkov veternej kalamity. Kalamita si následne vyžaduje náhodnú ťažbu. Z výnosu z predaja vyťaženej dreva sa následne odvedie daň. Možnosť rozloženia platby dane na dlhšie obdobie by vytvorilo priestor na financovanie obnovy lesa.

Viacerí diskutujúci podporili návrh vytvorenia nejakého typu rezervného fondu a riešiť prepojenie krízových situácií s ekonomickou a daňovou legislatívou.

Z diskusie vyplynul návrh na preformulovanie cieľa v zmysle:

Zavedenie mechanizmov zmierňovania a odstraňovania následkov ekonomických dopadov mimoriadnych krízových situácií pre obhospodarovateľov lesa.

Bola navrhnutá aj alternatívna formulácia:

Zavedenie mechanizmov zmierňovania ekonomických dopadov v súvislosti s odstraňovaním následkov mimoriadnych krízových situácií pre obhospodarovateľov lesa.

Presné znenie dopracuje pracovná skupina.

Jeden z diskutujúcich navrhol doplniť strategický cieľ č. 4, smerovaný k verejnosti. K tomuto návrhu prebehla krátka diskusia: :

Návrh cieľa: Význam lesov ako národného bohatstva - význam dreva ako suroviny.

Tento cieľ je podľa členov pracovnej skupiny zaradený v TV4 a niektoré veci aj v TV2 - je to verejný záujem.

Navrhovateľ oponoval, že v týchto výboroch nenašiel tento cieľ zaradený a že sa jedná o verejnú politiku. Keďže ide o otázku, ktorá prináleží do kompetencie výboru č. 4. Padlo odporúčanie preniesť tento návrh do TV 4 účasťou zástupcu navrhovateľa na rokovaní. Rovnaký model je možné uplatniť v TV 2.

V závere stretnutia viacerí diskutujúci vyjadrili ľútosť, že sa stretnutia výboru nezúčastnil jediný zástupca MVO a zhodli sa na potrebe, v záujme vyváženosti diskusie, tento problém riešiť.

ZAPÍŠALA: Anna Zemanová

OVERIL: Igor Patráš

PRÍLOHA 1: PROGRAM STRETNUTIA

09.00-10.40

- Úvod, predstavenie cieľov a programu, pravidiel
- **Sumár zaslaných pripomienok k vstupnej správe a ich vyhodnotenie** (Príloha č. 1)
- Prezentácia **návrhu strategických cieľov a smerovania** vypracovaných pracovnou skupinou (Príloha č. 2)
- Facilitovaná **diskusia** k strategickým cieľom

10.40-10.55 Prestávka

10.55-12.00

- **Dohoda na 3-5 strategických cieľoch**
- **Diskusia o návrhoch možných postupov (spôsobov) na dosiahnutie strategických cieľov**
- Záver zasadnutia